

læsninger, Folkefester og deslige forbudte indenfor en vis begrændset Tid, vil man paa den anden Side have andre Ting tilladte, fordi de formenes at være gavnlige. Man kan have en mere eller mindre begrundet Formening om, at Skyttefester ere almennyttige Fester; men, mine Herrer, der kan ogsaa ansøges Udskiltigt for den modsatte Ansigelse, og i Virkeligheden er der en ikke ringe Meningsforskjel i hele Landet om dette Forhold. Det vilde derfor være mærkeligt, om der ikke ogsaa iblandt Politimestrene var delte Meninger i saa Henseende, saaledes at man altsaa vilde kunne vente, at Skyttefester bleve forbudte paa enkelte Steder, men tilladte paa andre Steder, medens Jorelæsninger inden luffede Døre, politiske Forhandlinger og lignende vilde være forbudte. Der er en enkelt Bemærkning til § 1, som jeg ikke kan undlade at fremsætte. Man har ved andet Stykke af Paragrafen aabenbart havt til Hensigt at foretage en Udvidelse af Paragrafens Indhold; men denne Udvidelse er efter min Opfattelse en Indskrænkning. Naar det hedder, at foranstaaende Bestemmelser dog ikke skulle „være til Hindrer for Foretagelsen af de fornødne Markarbejder i Saa- og Høsttiden“, gad jeg nok se en Definition fra den ærede Ministers Side af Begrebet „Saa- og Høsttid“. Jeg tror nemlig, at Landbruget nu er saa fremskredet, at der saas og høstes hele Sommeren igennem. Fremdeles skal jeg nævne den Urimelighed, at man blandt andre Møder om Helligdagene absolut vil forbyde Kommunal møder. Jeg maa med det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) sige, at noget af det Værste, man kan gjøre imod den almene Befolkning i Landet, er, at man vil lænkebinde den med Bestemmelser, der gjøre det tilbørligt at varetage sine egne Anliggender. Der kan være Tilfælde, hvori Kommunal møder med al Sandsynlighed ville blive henlagte og ogsaa med den bedste Virkning for Sagernes Fremme bør henlægges til Søndagen, og det er da urigtigt og uretfærdigt at ville negte vedkommende Kommunalmyndighed Ret dertil. Det har derhos, saaledes som jeg kan erindre fra min Barndom, tidligere været i Brug at holde Kommunal møder om Søndagen efter Guds-tjenesten. Den Gang var jo Præsten Potte og Pande i Sogneraadet, og han samlede hver eneste Søndag efter Prædiksen Medlemmerne hos sig, uden at Nogen forargedes derved. Hvorfor vi nu, efterat have været frie Mænd og havt en fri Forsatning i saa lang Tid, skulle vende tilbage til saa usigelig urimelige Begrændsninger, forstaaer jeg ikke. Jeg vil derfor meget anbefale, at dette Lovforslag tages under en nøie og flarp Overveelse i dette Thing, medens jeg paa den anden Side takker den høitærede Justitsminister, fordi han har forelagt det. Jeg tror, at det er en Opgave, som er Folkethingets og i det Hele taget Rigsdagens Kræfter værdig, at søge tilveiebragt en Lov, der, forsaavidt det nu for Tiden er muligt, imødekø-

mer de Krav, som Befolkningen har paa en virkelig fri og selvstændig Udvikling ogsaa i denne Henseende.

Solstein-Ledreborg: Dette Lovforslag kommer i Berørelse med tre Spørgsmaal. Det ene er Spørgsmaalet om de kirfelige Helligdages Fred, det andet er Spørgsmaalet om Søndagsarbeidet, og det tredje er Spørgsmaalet om Lovforslagets Jorenelighed med Grundloven. Paa det første Punkt skal jeg ikke komme nærmere ind; jeg antager, det vil blive varetaget af Flertallet i dette Thing, saaledes at jeg vil kunne slutte mig til, hvad der fremkommer fra den Side. Hvad det andet Spørgsmaal angaar, maa jeg bemærke, at jeg vilde have ønsket, at den høie Regering ikke havde havt Betænknelighed ved at optage den Side af Sagen, som vedrører Arbejder-spørgsmaalet. Jeg har set i Motiverne, at Regeringen har havt sin Opmærksomhed henvendt paa dette Punkt, men af forskjellige Grunde har troet at burde udsætte denne Side af Sagen, vistnok ikke alene af systematiske Grunde, men tilbørlig vel ogsaa Hensyn til den nu sammentraadte Arbejderkommission, som formenes at burde tage denne Sag under Overveelse og at bringe den frem i Forbindelse med sine øvrige Forslag, sigtende til en Ordning af Arbejderforholdene her i Landet. Jeg tror imidlertid, at det Arbejde, som Arbejderkommissionen har for, er saa overordentlig stort og vanskeligt, at vi vil ved at henlægge ogsaa dette Spørgsmaal til den maa frygte for, at det vil vare længe, inden den bliver færdig. Det vilde vistnok være heldigere nu strax her i Forbindelse med dette Lovforslag at følge, ikke Bestemmelserne i Forordningen af 1845, men derimod det Exempel, som Forordningen giver, og tage Spørgsmaalet om Søndagsarbejde med ved denne Lov, naturligvis fra et andet Synspunkt end det, Forordningen af 1845 gaar ud fra, nemlig at Arbejderne skulle have Tilladelse til at være fri i Kirketiden. Naar Sagen skulde tages op her, maatte det tværtimod væsentlig være i Skikkelse af et Forbud imod Arbejde ikke blot i Kirketiden, men overhovedet hele Søndagen, saaledes at der altsaa fikkeses Arbejderen en bestemt Fridag i Ugen. Dette er nemlig saa overordentlig vigtigt, at jeg ikke tror, der kan ventes dermed, og det forekommer mig, at selv om man skulde gribe lidt feil, var den Ulykke ikke saa stor, da det senere kunde rettes, naar Kommissionens Betænkning endelig forelaa. Det vilde i alt Fald være bedre, end om der skulde hengaa adskillige Aar med Bideholdelsen af de nuværende, for Arbejderne vistnok ofte meget ubehagelige Forhold. Det er ganske vist, at en Arbejder nu kan betinge sig Fritid en Dag om Ugen, og det er muligt, at han i visse Brancher kan fortjene saa meget paa de øvrige Dage af Ugen, at han kan bringe det Offer at tage sig Søndagen fri; men derved, at